

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2022 - 2026

▶ kampen.sgp.nl

SGP

Voorwoord

Beste lezer,

U neemt de tijd om u in dit verkiezingsprogramma te verdiepen! Dat is deze dagen niet vanzelfsprekend. We waarderen het enorm dat u zich goed wil informeren, en nog meer dat u daarvoor ons verkiezingsprogramma ter hand hebt genomen.

In dit voorwoord willen we kort aangeven wat u van dit programma mag verwachten. Voor u ligt het verkiezingsprogramma van de SGP voor de gemeenteraadsverkiezingen van het jaar onzes Heeren 2022. De betrekkelijkheid van deze plannen heeft de afgelopen periode ons geleerd. Toch willen we met dit programma opnieuw onze kijk op de toekomst geven.

Wij willen in dit programma uiteen zetten waar u vóór kiest als u SGP stemmen zou. Daarbij willen we vooral concreet zijn. Wat willen we voor u doen? Wat willen we voor onze gemeente betekenen?

Nu zit er een behoorlijk gat tussen wat de SGP in onze gemeente wil betekenen, en wat zij in de praktijk kan bereiken. En dat verschil wordt bepaald in het stemhokje. Elke stem helpt daarbij.

Wij vinden dat het tijd is voor wat meer SGP in onze gemeente. We hopen dat u daar in 2022 mee in zult stemmen!

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Openbare orde en veiligheid	7
1.1 Overlast, vernieling en criminaliteit	7
1.2 Bedrijvigheid en veiligheid	8
1.3 Brandweezorg en hulpverlening	8
1.4 Crisis-, rampen terrorismebestrijding	8
1.5 Viering van de jaarwisseling	8
1.6 Openbare orde	9
Zorg en welzijn	10
2.1 Dienstbaarheid	10
2.2 Maatschappelijke ondersteuning	10
2.3 Eenzaamheid	11
2.4 Vrijwilligerswerk	11
2.5 Armoedebeleid	11
2.6 Kindgericht armoedebeleid	11
2.7 Schuldhulpverlening	11
2.8 Jeugd	12
2.9 Zorg voor ouderen	12
2.10 Mantelzorg	13
2.11 Volksgezondheid	13
2.12 Verslaving	13
Lokale economie, werk en inkomen	14
3.1 Economie	14
3.2 Zondagsrust	14
3.3 Werk!	14
3.4 Geen werk?	15
Educatie	16
4.1 Onderwijsbeleid	16
4.2 Huisvesting	16
4.3 Onderwijsachterstand	16

4.4	Brede School	17
4.5	Onderwijs en zorg	17

Cultuur, recreatie en sport **18**

5.1	Cultuur	18
5.2	Cultuurhistorie	18
5.3	Recreatie	19
5.4	Evenementen	19
5.5	Toerisme	19
5.6	Recreatieve sport	20

Leefomgeving **21**

6.1	Beheer van openbare ruimte	21
6.2	Water	21
6.3	Milieubeleid	22
6.4	Duurzaamheid	22
6.5	Afvalstoffenbeleid	22
6.6	Verkeer	22
6.7	Speelplaatsenplan	23

Ruimtelijke ordening en wonen **24**

7.1	Omgevingsvisie	24
7.2	Binnenstadvisie	24
7.3	Omgevingswet	24
7.4	Bestemming en welstand	25
7.5	Monumentenbeleid en archeologie	25
7.6	Woningbouw en leefmilieu	25
7.7	Nieuwe grootschalige woonwijken	26
7.8	Huisvesting arbeidsmigranten	26
7.9	Havens en industrieterreinen	26
7.10	Agrarische sector	27
7.11	Ruimte voor begraven	28

Financiën en risico's **29**

8.1	Het huis op orde	29
8.2	Risicomanagement	29
8.3	Financieel beleid	29
8.4	Subsidiebeleid	30
8.5	Bestuur en inwoner	30

Inleiding

Om maar meteen met de deur in huis te vallen: De SGP is een door-en-door christelijke partij. Dat betekent dat de SGP christelijke waarden voorstaat en een christelijke samenleving nastreeft. Daar is heel wat mee gezegd. De realiteit is namelijk dat onze samenleving steeds sterker seculariseert, en zelfs in Kampen niet meer zomaar christelijk genoemd kan worden. Wat bedoelen we dan, als we een christelijke samenleving voorstaan? Dat moeten we uitleggen.

Ons ideaal: God dienen, ook in het publieke leven. Een christelijke samenleving is een samenleving waarin het mogelijk is in het publieke leven God te dienen. Dat betekent dat die zaken die in de gemeenschap gezamenlijk geregeld worden, op een christelijke leest geschoeid worden.

Daarmee verschilt de SGP met een deel van de samenleving in hoe wij de wereld om ons heen zien. Wij leven op Gods wereld en onder Zijn hemel. In een gebroken wereld zien wij toch Zijn werk. Wij weten dat wij ook zelf het werk van Zijn handen zijn. Al het goede verwachten wij van die Vaderhand, en niet van onszelf of van anderen. Daarom voelen wij een diepe eerbied voor en afhankelijkheid van Hem. Daarom hebben wij Hem lief en willen wij Hem dienen in en met ons leven. Dat besef ligt onder onze kernwaarden en onder al ons politieke handelen. Wij willen barmhartig omgaan met mensen die het moeilijk hebben, omdat wij zelf voelen hoe goed en barmhartig God voor ons is. Wij willen lasten en baten rechtvaardig verdelen, omdat wij dat van Hem leren. Wij willen trouw zijn in ons werk in de gemeente, omdat wij zorg mogen dragen voor een stukje van Zijn wereld. Wij willen goed omgaan met leefomgeving en milieu, omdat wij in elk stukje natuur iets zien van Gods wonderbare schepping, die wij mogen bouwen én bewaren. Wij willen rusten op de zondag, omdat dat Zijn dag is. Wij willen dienstbaar zijn aan de samenleving en aan elkaar, omdat wij die dienstbaarheid van Christus leren. Wij willen bij alles waar we ons zorgen over maken de moed nooit

opgeven, omdat Hij nog steeds geduld met ons heeft. Kort samengevat willen wij God dienen, ook in het publieke leven. Daar is ons politiek handelen en onze hele houding op gericht. En wij zouden deze houding, deze waarden, het liefst met ieder delen en in iedereen terugzien.

Ideaal en praktijk: Nu is dit ideaal helaas niet de praktijk in onze stad. Het is niet meer vanzelfsprekend dat christelijke partijen in onze raad de meerderheid hebben. En ook ónze gemeente seculariseert steeds sterker. De recente verandering in de supermarktopeningstijden maakt dit pijnlijk duidelijk. Toch blijven wij ons ideaal voorstaan. Hoe doen we dat? Voorop staat dat wij onze overtuiging aan niemand willen opleggen. God vraagt dat niet van ons. En zo werkt een overtuiging ook niet: Een overtuiging overtuigt ons hart, en anders is het geen overtuiging maar dwang. Daarom proberen we zo overtuigend te zijn als we kunnen. De SGP is een tolerante partij: Ze wil niemand voorschrijven hoe hij of zij denken moet. Wij diskwalificeren niemand als hij of zij anders denkt dan wij over fundamentele onderwerpen.

Wél wil de SGP de maatschappij inrichten als christelijke maatschappij. Dat kun je in de raadszaal niet voor elkaar krijgen. Dat gebeurt in de harten van mensen, niet in de publieke discussie. Dat gebeurt in de kerk, en niet op het stadhuis. Dat gebeurt tijdens een preek, en niet tijdens een debat. Niet bij het lezen van de krant, maar van de Bijbel.

Dat is ook de reden dat de SGP al meer dan honderd jaar onderdeel is van de Nederlandse democratie. Wij staan een grondige verandering van de samenleving voor, maar alleen voor zover dat uit de samenleving zelf komt. Als het niet uit de harten van de mensen komt, kan het niet werkelijk, niet echt zijn.

In de harten van de mensen kunnen we niet kijken. Het stemhokje is de beste afspiegeling, die we van de

harten van onze medemensen hebben. Verder dan dat kunnen en mogen we niet kijken. En daarom zegt de SGP volmondig: wij zijn een democratische partij.

Toon van de muziek: Dat is de toon van de muziek, en zo moet dit programma gelezen worden. We beschrijven hoe onze gemeente er volgens de SGP uit zou moeten zien.

Mogelijk leest iemand dit, die met onze christelijke waarden niet zoveel heeft, maar met onze praktische standpunten wel in kan stemmen. Zo iemand is bij ons ook welkom. Niet iedereen die op ons stemt, hoeft onze principes te delen. Maar wie op ons stemt, mag er wel van uitgaan dat onze principes en onze insteek niet veranderen. Daar mag u ons aan houden.

Zo willen we politiek bedrijven. Betrouwbaar en integer, vanuit onze kernwaarden zoals we die hierboven beschreven. Mogen we daarin op uw stem rekenen?

Openbare orde en veiligheid

Hier gaat het om twee dingen. In de eerste plaats dat de samenleving veilig en ordelijk is, zodat ieder een rustig en stil leven kan leiden. Maar daarboven moet het mogelijk blijven om God te dienen, ook en juist in het publieke domein. Een belangrijk onderdeel daarvan is in het publieke domein dat Gods heilige Naam niet wordt gelasterd. Gelukkig zijn zulke teksten in onze samenleving zeldzaam. Wij willen die voor zo ver mogelijk blijven weren. In de inleiding zeiden we al dat we in al onze medemensen Gods werk zien. Hij heeft iets van Zichzelf in alle mensen gelegd, ongeacht hun leeftijd, geloof, geslacht, kleur, mentaal of fysiek vermogen, enzovoorts. En omdat Hij dat in ons allemaal gelegd heeft, moeten wij met respect, ja, zelfs met eerbied met elkaar omgaan. Dat betekent dat alle vormen van geweld geweerd moeten worden. We denken daarbij allereerst aan ernstige misdrijven zoals moord, doodslag, aanranding, verkrachting en dergelijke, maar ook aan diefstal in alle vormen, en aan zaken zoals prostitutie en mensenhandel. Allemaal dingen die mensen elkaar niet aan mogen doen. In dit domein heeft de gemeente twee taken. Ten eerste moeten onveilige situaties voorkomen worden. Ten tweede moet er handhavend opgetreden worden tegen inwoners en bedrijven die de veiligheid in gevaar brengen.

1.1 Overlast, vernieling en criminaliteit

We willen sterker inzetten op preventie, zonder de handhavende rol van de overheid te veronachtzamen. De eigen verantwoordelijkheid van inwoners, bedrijven en instellingen wordt daarbij niet uit het oog verloren. Sinds een aantal jaar heeft de gemeente een Integraal Veiligheidsplan (IVP). Dit wordt jaarlijks geëvalueerd. Wij denken dat dit proces verder doorgezet moet worden; bevindingen moeten vertaald worden in een wijkgerichte aanpak, zodat we problemen niet alleen opmerken, maar ook aanpakken.

Wij maken ons sterk voor voldoende blauw op straat. Dat is nodig om krachtig op te kunnen treden tegen zinloos geweld, drugsgebruik, overmatig alcoholgebruik, overlast, vandalisme en criminaliteit. Jongeren die overlast geven, zijn in de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor hun wangedrag. Daarnaast moeten ook ouders worden aangesproken op het gedrag van hun kinderen. Op hen rust de taak van een goede morele vorming van hun kinderen. Verder kunnen inwoners vaak zelf een bijdrage leveren aan het bevorderen van de veiligheid in de eigen leefomgeving.

Concreet:

- Wijkagenten meer vrijmaken om in de wijk te zijn, waardoor problemen vroeg gesignaleerd worden en er aan vertrouwen en alertheid gewerkt kan worden;
- Inzet van politievrijwilligers bevorderen;
- Ouders nauw bij HALT-trajecten betrekken om overlast van jongeren aan te pakken;
- Cameratoezicht instellen en handhaven in risicogebieden;
- Schade als gevolg van vandalisme waar mogelijk verhalen op de dader;
- Een buurtbemiddelingsaanpak ontwikkelen, en daarbij zoveel mogelijk gebruik maken van vrijwilligers;
- Elektronische aangifte bevorderen, zodat meer mensen aangifte doen;
- Overlast van vechthonden beperken door eisen te stellen aan honden met een hoog risico en in te zetten op een vechthondenverbod in de Algemeen Plaatselijke Verordening (APV);
- Handhaven op loslopende honden in de bebouwde kom;
- Breder en actiever inzetten op preventie van drugs en alcoholmisbruik, waaronder ook nieuwe vormen zoals lachgas en 3MMC;
- Actiever handhaven op drugscriminaliteit, onder meer op parkeerplekken, in het park, bij de stations,

- enzoverder;
- Veiligheid binnenstad bevorderen door middel van veiligheidsplannen en een plan van aanpak overlast.
  - Overlast door zogenoemde "Veilige landers" signaleren en in regionaal verband aanpakken.

1.2 Bedrijvigheid en veiligheid

Ook bedrijven hebben te maken met overlast en vernielingen. Samen met de gemeente worden afspraken gemaakt over het tegengaan van deze problematiek. Bedrijvigheid is van groot belang voor de lokale economie. De gemeente moet zich echter wel bewust zijn van de risico's die bepaalde bedrijven meebrengen.

Concreet:

- Samenwerken met ondernemersverenigingen om de veiligheid te bevorderen;
- Risico's van bedrijven voor de omgeving in de hand houden door handhaving en vergunningsverlening op orde te houden, en dit met brandweer en omgevingsdienst regelmatig te evalueren.

1.3 Brandweezorg en hulpverlening

De hulpdiensten, brandweer en ambulancezorg, zijn voldoende toegerust om hun taken goed te kunnen vervullen. De brandweer investeert, naast de reguliere brandbestrijding, ook in preventieve taken.

Concreet:

- Jeugdbrandweerkorps in stand houden als kweekvijver voor de professionele en vrijwillige brandweer;
- De brandweer meer in laten zetten op preventie, ondermeer door voorlichting aan specifieke groepen en op scholen;
- Blijven zorgen voor voldoende dekking van kazernes, met als doel om uitruktijden te garanderen;
- Daarbij ook rekenen met de personele continuïteit, zeker nu potentieel nieuw personeel steeds verder van de kazerne af woont;
- Ambulancevervoer gebiedsdekkend houden, zodat

- de aanrijtijden binnen de landelijke norm liggen en men ook in de nachtelijke uren kan rekenen op de ambulance;
- Personen die de inzet van de brandweer en andere hulpverleners blokkeren stevig aanpakken.

1.4 Crisis-, rampen terrorismebestrijding

De gemeenschap moet erop kunnen vertrouwen dat de gemeente is voorbereid op een crisis en in staat is daadkrachtig op te treden om de negatieve gevolgen ervan te beperken. Samenwerking met omliggende gemeenten in het kader van Veiligheidsregio IJsselland is daarbij een eerste vereiste.

Concreet:

- Bij een GRIP-4-situatie van een duur langer dan twee maanden, zoals we in 2020 zagen, zal de voorzitter van de veiligheidsregio zich aan de raad verantwoorden;
- Voldoende middelen reserveren voor het opleiden, trainen en oefenen van bestuurders en medewerkers in de crisisorganisatie;
- Voldoende aandacht voor diverse specifieke situaties, waaronder: waterveiligheid, bedrijven met gevaarlijke stoffen, vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg, het water en het spoor, epi- en pandemiën, enzovoorts;
- Wijkagenten voldoende vrijmaken om radicalisering bij bepaalde groepen of individuele jongeren te kunnen signaleren.

1.5 Viering van de jaarwisseling

De jaarwisseling moet voor alle inwoners een moment zijn om naar uit te zien. Dat betekent dat we binnen de landelijke wettelijke kaders het gebruik van vuurwerk zoveel mogelijk ontmoedigen en overlast hard aanpakken. Het doel is om het welzijn voor mens en dier te beschermen.

Concreet:

- Vuurwerkvrije zones aanwijzen, ondermeer rond verzorgingstehuizen, winkelcentra, kerken, parken en hondenuitlaatplaatsen;

- Streng optreden tegen illegaal vuurwerk en het afsteken van vuurwerk buiten de toegestane tijden en locaties;
- Schade als gevolg van vernieling op de daders verhalen;
- Melkbusschieten beperkt en onder voorwaarden toestaan;
- Ongeorganiseerde vreugdevuren verbieden;
- Ongeorganiseerde feesten op straat weren;
- Kerkdiensten rond de jaarwisseling de ruimte geven om rustig en onverstoord plaats te vinden.

1.6 Openbare orde

Het stadsbestuur bewaart de openbare orde in de stad, en weet zich daarin geleid door Gods Woord.

Concreet:

- Zedeloze uitingen weren uit het publieke terrein;
- Op geen enkele wijze instellingen die activiteiten ontplooiën ter stimulering of aanvaarding van onbijbelse verhoudingen ondersteunen;
- In de Algemene Plaatselijke Verordening bepalingen opnemen ter bevordering van bovenstaande, voor zover dit past binnen de bevoegdheden en kerntaken van de gemeente.

Zorg en welzijn

De overheid moet een schild zijn voor de zwakkeren in de samenleving. Wij willen omzien naar medemensen in kwetsbare omstandigheden. Vanuit Bijbelse naastenliefde willen wij hen zorg, ondersteuning of bescherming bieden en helpen om zo mogelijk weer op eigen benen te staan. Kerken, scholen en andere maatschappelijke instellingen worden betrokken bij gemeentelijke beleid in het sociaal domein. Waar deze maatschappelijke basis tekortschiet, zorgt de gemeente voor een adequate aanvulling.

2.1 Dienstbaarheid

De gemeente is er voor de samenleving, en niet andersom. Daarom moet de gemeente bereikbaar, toegankelijk en dienstbaar zijn. Ongeacht opleidingsniveau, leeftijd, mogelijkheden of achtergrond moet iedereen bij de gemeente aan kunnen kloppen en begrepen en geholpen worden.

Concreet:

- Gemeentelijke communicatie is begrijpelijk voor iedereen;
- De tekst van uitkeringsregelingen is leesbaar voor iedereen, dat wil zeggen op niveau 2F;
- Mensen die gebruikmaken van regelingen krijgen dezelfde caseworker, zodat ze niet hun situatie telkens hoeven uit te leggen, wat vanwege schaamte een drempel kan zijn;
- Niet alleen via de krant en de website communiceren, maar ook via sociale netwerken en organisaties die breder in de samenleving staan, zoals kerken en verenigingen, maar ook bedrijven en zorgaanbieders die toch al achter de voordeur komen, om zo zeer geïsoleerde inwoners toch te kunnen bereiken en op regelingen en dergelijke te wijzen.

2.2 Maatschappelijke ondersteuning

We zijn in de achterliggende periode tegen strijdige belangen aangelopen. Enerzijds is het voor onze inwoners belangrijk dat zij hulp kunnen krijgen van een organisatie die identitair bij hen past. Daarin mag

de gemeente ruimhartig wezen. Maar anderzijds is het voor het in de hand houden van de gemeentefinanciën van belang dat het aantal zorgaanbieders binnen de perken gehouden wordt; de stand van meer dan tachtig instanties maakte het in een recent jaar het moeilijk effectief controlerend beleid te voeren.

Het is mogelijk hierin een weloverwogen afweging te maken. Het is wellicht niet nodig om voor elke kleur en achtergrond in onze gemeente aparte instellingen op te tuigen; maar om van de weeromstuit alle keuzevrijheid weg te nemen, is het kind met het badwater weggoaien. Bovendien kunnen kleinere, identitair gebonden instanties ook aansluiting zoeken bij elkaar of bij grotere partijen, om zo overhead aan de kant van zorgaanbieder én gemeente te verkleinen. Het is belangrijk dat alle inwoners zorg kunnen krijgen die bij hun identiteit past. Vanzelfsprekend zal dat per behandeling verschillen; de tandarts komt minder dichtbij dan de psycholoog. We voorzien daarmee een breed palet aan instellingen, maar wel gekaderd op effectiviteit en betaalbaarheid. Bij die transformatie betrekken we de instellingen zelf.

Concreet:

- Ouderen en gehandicapten de mogelijkheid bieden zo lang mogelijk zelfstandig thuis te wonen, daarbij wakend tegen sociaal isolement en eenzaamheid;
- Voorzieningen voldoen aan minimumcriteria voor kwaliteit;
- Er worden weer nieuwe instellingen toegelaten, mits die tegemoet komen aan een behoefte;
- Meer sturen op kwaliteit, en audits uitvoeren op kwaliteit en doeltreffendheid, het eerste om

schrijnende, het tweede om fraudulente situaties voor te zijn;

- Ervaringsdeskundigheid uit de samenleving benutten door burgerparticipatie, adviesraad Maatschappelijke Ondersteuning (MO) en klanttevredenheidsonderzoeken uit te voeren;
- Zorgen voor een sluitende zorgketen om dakloosheid zoveel mogelijk te voorkomen, drugsgebruik overmatig alcoholgebruik terug te dringen en overlast door verslaving, huiselijk geweld e.d. te verminderen.

2.3 Eenzaamheid

Er is toenemende sprake van eenzaamheid ten gevolge van de Coronacrisis. De gemeente moet een proactief beleid voeren om sociaal isolement en eenzaamheid tegen te gaan.

Daarnaast houdt de gemeente op dit vlak de vinger aan de pols, en blijft ze samenwerken met verschillende partners, waaronder Stichting Welzijn Kampen, kerkelijke gemeenschappen, scholen en maatschappelijke instellingen.

Concreet:

- Bezoekregeling opzetten voor eenzame mensen die daar behoefte aan hebben;
- Activiteiten organiseren die gericht zijn op ontmoeting;
- Monitoren van mensen in deze doelgroep, om ze in kaart te brengen en hulp te bieden.

2.4 Vrijwilligerswerk

Vrijwilligers verdienen waardering van de samenleving. Doordat zij hun werk vanuit hun overtuiging doen, dragen zij hun steentje bij.

Concreet:

- Identiteitsgebonden en interkerkelijke hulpverleningsorganisaties krijgen ook een plek in het lokale zorgnetwerk;
- Vrijwilligers zijn van grote waarde voor de samenleving, daarom is een gemeentelijk schouderklopje gewenst.

2.5 Armoedebeleid

De gemeente voert een ruimhartig armoedebeleid. Er is ook in onze tijd voldoende stille armoede; mensen die niet (willen) weten dat zij voor bepaalde regelingen in aanmerking komen. Daarom is het belangrijk dat de doelgroep gevonden en geholpen wordt: De gemeente is dus proactief.

Armoedebeleid moet gericht zijn om mensen uit de armoede te helpen. Niet omdat mensen zij daar een 'recht' op zouden hebben, maar omdat wij de plicht hebben onze in armoede levende medemens ruimhartig te helpen. Ambtenaren moeten daarom meer ruimte hebben om, waar nodig, aan de behoeften van inwoners tegemoet te komen. Dat is niet altijd in harde cijfers te vatten; de situatie is nu eenmaal niet altijd hetzelfde.

Concreet:

- Contact met burgers wordt benut om armoede te signaleren en op regelingen te wijzen;
- Ambtenaren krijgen ruimte om waar nodig coulant te handelen in het armoedebeleid.

2.6 Kindgericht armoedebeleid

Wanneer gezinnen zich in een financieel kwetsbare positie bevinden, worden kinderen hier vaak de dupe van. Het is daarom nodig dat er ook voor hen een vangnet is. Daarbij erkent de gemeente het belang van goed onderwijs, ook ter voorkoming van armoede. Het is daarom belangrijk dat er meer aandacht is voor kindgericht armoedebeleid.

Concreet:

- Een maatschappelijk werker toevoegen aan de voedselbank, die armoede signaleert, problemen bespreekt en de weg naar hulp wijst;
- Meer aandacht schenken aan de behoefte van kinderen, bijvoorbeeld door bijles te vergoeden;
- Bijzondere aandacht voor kinderen uit eenoudergezinnen.

2.7 Schuldhulpverlening

Schuldhulpverlening is een gemeentelijke taak, waarbij geldt dat voorkomen beter is dan genezen.

Concreet:

- Hulpverleners helpen bij het vroegtijdig signaleren en melden van ontwikkelende schuldproblematiek;
- Inwoners financiële begeleiding aanbieden;
- Bij dreigende huisuitzetting van gezinnen met onvolwassen kinderen, met voorrang een schuldhulpverleningstraject starten;
- Preventielessen geven op scholen over omgaan met geld en het voorkomen schuldproblemen;
- Digitaal beschikbaar stellen en promoten van anonieme, laagdrempelige trainingen budgetbeheer.

2.8 Jeugd

De gemeente realiseert een goed vangnet voor kwetsbare jongeren en gezinnen, want in het gezin ligt de basis voor een goed functionerende maatschappij. Het doel is dat jongeren opgroeien tot inwoners die vanuit een gezond verantwoordelijkheidsbesef volop meedoen in de samenleving.

In de normale situatie is het gezin daarvoor de basis. Ondersteuning komt pas waar nodig; maar dan wordt ze ook ruimhartig geboden, en op een manier die zo dicht mogelijk bij de leefomgeving van de kinderen en gezinnen plaats vinden.

Ook hier is voorkomen beter dan genezen. We zorgen daarom zoveel mogelijk voor veilige plekken waar kinderen kunnen opgroeien. Dat betekent dat we gezinnen helpen, en het huwelijk ondersteunen, waarbij het voorkomen van (v)echtscheidingen een rol speelt. De kinderen zijn daar de dupe van. De gemeente ontwikkelt daarom een plan van aanpak om vechtscheidingen zoveel mogelijk te voorkomen.

Als kinderen uit huis geplaatst moeten worden, is het belangrijk dat er goede pleegzorg is, zodat kinderen en jongeren opgevangen kunnen worden en er zoveel mogelijk een stabiele basis geschapen kan worden. Voor het scheppen van een gezond sociaal klimaat moet meer naar de bredere sociale basis gekeken worden. We denken dan aan kerken, scholen, verenigingen en clubs. Zij komen met kinderen in contact, tot achter de voordeur, en hun rol in het opgroeien van kinderen wordt niet voldoende gewaardeerd. Initiatieven die

leiden tot een gezond opgroeiende jeugd moeten ondersteund en door de gemeente aangejaagd worden. Als een tienermeisje een kind krijgt, heeft ze vaak weinig geld om rond te komen. Deze tienermoeders hebben dan ook vaak moeite met het geven van de zorg die het kind nodig heeft. Regelmatig zijn zij ook kostwinner. In het jeugden armoedebeleid moeten we bijzonder rekening met deze doelgroep houden.

Concreet:

- Het steunen van identiteitsgebonden peuterspeelzaalwerk, vanwege de waardevolle elementen voor de ontwikkeling van kinderen en ter voorkoming van (taal-)achterstanden;
- De sociaal-emotionele ontwikkeling aandacht geven in samenspraak met de scholen door in het Zorgen Adviesteam (ZAT) een actieve rol te nemen;
- Opvoedkundige problemen van leerlingen vroeg signaleren via ondermeer het ZAT en hulp bieden via onder andere schoolmaatschappelijk werk en gezinscoaches;
- Een laagdrempelig Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) in stand houden met een goede samenwerking en afstemming tussen de partijen;
- Gezinnen ondersteunen met behulp van de methode: 'één gezin, één plan en één begeleider?'
- Identitair passende jeugdzorg bieden;
- Het jeugdwerk pedagogisch verantwoord vormgeven, zodat georganiseerde activiteiten bij jongeren het cultureel, maatschappelijk, sociaal besef vormen de groei naar volwassenheid bevorderen;
- Vechtscheidingen voor zover mogelijk te voorkomen;
- Tienermoeders en hun kinderen actief te ondersteunen en waar het maar kan te helpen.

2.9 Zorg voor ouderen

Ouderen en kwetsbaren moeten zo lang en zelfstandig mogelijk thuis kunnen blijven wonen. De gemeente heeft een belangrijke rol om een goed en samenhangend pakket aan voorzieningen te realiseren en in stand te houden.

Concreet:

- Een sluitend zorgpakket en -netwerk bieden, met ondermeer thuiszorg, maaltijdvoorziening,

- alarmering, voorlichting op het gebied van voeding, beweging en veiligheid, en terminale thuiszorg;
- In alle kernen zijn er voldoende seniorenwoningen met bereikbare en toegankelijke voorzieningen in de directe omgeving;
- Voorzieningen spreiden om sociaal isolement en eenzaamheid te voorkomen;
- Mantelzorgers goede ondersteuning bieden;
- Gunstige randvoorwaarden scheppen voor goed seniorenvervoer;

2.10 Mantelzorg

Mantelzorgers zijn ongevraagd en ongedacht in een vaak moeilijke situatie terecht gekomen. De belangrijkste drijfveren van mantelzorgers zijn plichtsbesef en het willen behouden van de relatie met de zorgontvanger. Omdat mantelzorgers vaak meer geven dan ontvangen, moet de gemeente zorgen voor goed ondersteunend beleid. Blijvende ondersteuning en een luisterend oor zijn belangrijk, zodat mantelzorgers het ook vol kunnen houden.

Concreet:

- Preventieve scholing, coaching en voorlichting inzetten om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen;
- Mantelzorgers ondersteunen bij het zoeken en vinden van goede respijtzorg, zodat zij de mantelzorgtaken af en toe aan een ander kunnen overlaten om zelf nieuwe energie op te doen;
- Mantelzorgers financieel blijven waarderen.

2.11 Volksgezondheid

Welvaart brengt risico's mee voor de volksgezondheid. Veel inwoners leven niet gezond. Te weinig beweging, ongezonde voeding, roken en overmatig alcoholgebruik vormen bedreigingen voor de gezondheid. Daarnaast vragen zaken als depressiviteit, eenzaamheid en diabetes de aandacht.

Gezond leven is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de inwoner zelf. De gemeente draagt actief bij door voorlichting en het bieden van voorzieningen.

Concreet:

- De lokale gezondheidsagenda periodiek bijstellen en in een samenhangend pakket van maatregelen realiseren;
- Toegankelijke hulpverlening bieden, ongeacht inkomen;
- Voldoende aanbod en goede bereikbaarheid van eerstelijnsvoorzieningen behouden, waaronder de continuïteit van de huisartsenzorg;

2.12 Verslaving

Verslavingen aan alcohol, drugs, geestesverruimende middelen, roken en gokken vormen een bedreiging voor de gezondheid en het toekomstperspectief van de betrokkene. Het is nodig de ernst van de problematiek te erkennen en gerichte maatregelen te treffen.

Concreet:

- Een lokaal platform voor verslavingspreventie oprichten met daarin verschillende maatschappelijke partijen, kerken en deskundige organisaties zoals GGD, politie en verslavingszorg;
- Een integraal verslavingsbeleid vaststellen en uitvoeren;
- Actiever voorlichten ten aanzien van roken en overmatig alcoholgebruik;
- Adequaat handhaven van afspraken, omdat preventie en zorg alleen dan effectief zijn;
- Afspraken maken met de horeca over alcoholmatiging en sluitingstijden, waarbij we de zondagsrust eerbiedigen;
- Coffeeshops weren uit de gemeente;
- Wettelijke beperkingen betreffende het roken strikt naleven;
- Maximaal optreden tegen genotsmiddelen met een verdovende werking, zelfs als die nog niet als (soft-) drugs gecategoriseerd zijn.

Lokale economie, werk en inkomen

Werken is waardevol. Niet alleen voor het inkomen, maar ook voor de sociale contacten. Werkenden hebben over het algemeen minder last van eenzaamheid. Wie niet kan werken, verdient ondersteuning van de overheid die zorgt voor haar inwoners.

3.1 Economie

De gemeente ondersteunt het bedrijfsleven door voor de belangen op te komen van zowel de industrie als het midden- en kleinbedrijf, en onderhoudt daartoe regelmatige contacten met vertegenwoordigende instellingen, zoals de industriële club, ondernemersverenigingen uit verschillende delen van de gemeente, Kamer van Koophandel, omliggende gemeenten, provincie en het Rijk.

De gemeente ontwikkelt een duidelijke economische beleidsvisie en toont ten aanzien van economische vraagstukken een resolute, weloverwogen besluitvaardigheid.

Concreet:

- We creëren de juiste randvoorwaarden, bijvoorbeeld door te lobbyen voor een betere bereikbaarheid over weg en water van de havensen industrieterreinen, waarbij we vooral denken aan A50, N307, de Kornwerderzandsluizen en de vaargeul;
- De bestaande en verouderde industrieterreinen revitaliseren;
- De bereikbaarheid van winkelcentra in de gemeente verder verbeteren;
- De parkeergelegenheid bij de verschillende centra en in de binnenstad optimaliseren;
- De marktvoorzieningen optimaliseren;
- Door gunstige vestigingsvoorwaarden een aantrekkelijk ondernemersklimaat realiseren;
- Bedrijfsactiviteit in de dorpskernen bevorderen.

3.2 Zondagsrust

De zondag is de dag van de HEERE, een dag waarop de mens niet alleen moet, maar vooral ook mág rusten. Wij zijn daarom principieel tegen commercieel gerichte bedrijvigheid op zondag en de zondagsopenstelling van winkels. Daarnaast is het vanuit sociale motieven en uit oogpunt van welzijn en gezondheid belangrijk om wekelijks te rusten. Daar komt bij dat vooral de grotere winkelketens op zondag opengaan, wat veelal ten koste gaat van ondernemers uit het middenen kleinbedrijf.

Concreet:

- Geen 24-uurs economie;
- Zondag als rustdag;
- Geen koopzondagen, ook niet tijdens evenementen.

3.3 Werk!

Economische activiteit moet gestimuleerd worden, maar binnen bepaalde grenzen. Werk is geen doel op zichzelf, maar richt zich op de bijdrage aan de maatschappij en het verwerven van inkomen. Dat vraagt om een betrokken samenwerking tussen gemeenten en bedrijfsleven.

Concreet:

- Een goed relatie tussen gemeente en ondernemers nastreven;
- Het MKB versterken;
- Het 'ondernemersloket' verder uitbouwen en beter benutten;
- De gemeentelijke administratieve lasten voor ondernemers beperken;
- Het aan huis beginnen van een bedrijf door startende ondernemers faciliteren.

3.4 Geen werk?

Mensen als langdurig werklozen, arbeidsongeschikten en bijstandsgerechtigden, die op de arbeidsmarkt minder kansrijk zijn, worden door de gemeente actief geholpen om aan werk te komen. Dat geldt zeker in de onzekere tijden waarin we leven. Hoewel het lijkt dat de meeste mensen en bedrijven redelijk door de coronacrisis heenkomen, hebben we oog voor hen die het in dezen minder hebben getroffen. Vanzelfsprekend denken we hierbij aan horeca en middenstand, maar we kijken breder dan dat.

De gemeente werkt nauw samen met werkgevers in de gemeente en in de regio, en met de sociale werkplaatsen. Ook houdt zij oog voor mensen die door omstandigheden niet in staat zijn om aan het arbeidsproces deel te nemen.

Concreet:

- De instroom in de bijstand bewaken tegen misbruik;
- De uitstroom uit de bijstand bevorderen door met Impact en andere bedrijven afspraken te maken over het re-integreren op de werkvloer met behulp van werk, leer- en stageplaatsen, waarbij we bedrijven compenseren voor hun inspanningen;
- Afspraken maken met bedrijven en instellingen om nieuwe werknemers op te leiden, om jeugdwerkloosheid tegen te gaan;
- Hiervoor ook inkoop- en aanbestedingsbeleid voor inzetten;
- Open staan voor meerdere aanbieders van reïntegratietrajecten;
- Arbeidsreïntegratieverplichtingen handhaven en passende straffen opleggen wanneer niet aan de verplichtingen wordt voldaan;
- Van uitkeringsgerechtigden een tegenprestatie naar vermogen vragen in de vorm van maatschappelijk nuttige activiteiten;
- Voldoende middelen beschikbaar stellen voor mensen die aangewezen zijn op sociale werkvoorzieningen;
- Ruimhartig individuele ontheffingen van de arbeidsplicht verlenen aan mensen die door omstandigheden niet in staat zijn aan het arbeidsproces deel te nemen, zoals alleenstaande ouders met jonge kinderen;

- Samen met bedrijven leerwerkplekken organiseren, waar inwoners werkervaring kunnen opdoen;
- Inwoners met een arbeidsbeperking in samenwerking met (speciaal) onderwijs en het bedrijfsleven actief naar leerwerkplekken of dagbesteding begeleiden;
- Goede aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt stimuleren en ondersteunen, ondermeer door ondernemers en onderwijsinstellingen te laten samenwerken en leerlingen actief kennis te laten maken met het regionale bedrijvenleven.

Educatie

Goed onderwijs is ontzettend belangrijk. De gemeente speelt hierbij een faciliterende rol. Die is beperkt maar belangrijk. Denk aan huisvesting, lokaal onderwijsbeleid en leerlingenvervoer. De vrijheid van onderwijs is leidend voor het gemeentelijk onderwijsbeleid.

4.1 Onderwijsbeleid

Het lokale onderwijsbeleid wordt vastgelegd in een nota Lokaal Onderwijsbeleid of Lokale Educatieve Agenda. De ontwikkelingen rondom het passend onderwijs vormen een belangrijk agendapunt.

Concreet:

- In samenwerking met het onderwijsveld komen tot een breed gedragen lokaal onderwijsbeleid, afgestemd op de ondersteuningsplannen passend onderwijs;
- Een integrale aanpak van ondersteuning en zorg realiseren, in en buiten de school;
- Zich onthouden van actieve inmenging in de inhoud, leeropbrengsten en -middelen van het onderwijs;
- De verantwoordelijkheid voor opvoeding en ontwikkeling van kinderen eerst en primair bij de ouders laten liggen, in tweede instantie geholpen door de school en waar nodig ondersteund door de gemeente;
- Samen met het onderwijsveld maatregelen nemen om vroegtijdige schooluitval te voorkomen;
- Het leerlingenvervoer goed en ruimhartig regelen, zodat ouders en pleegouders in staat zijn hun kinderen passend onderwijs te laten volgen dat aansluit bij hun behoeften en identiteit.
- Kinderen met leren ontwikkelingsachterstanden intensief begeleiden, bijvoorbeeld door voeren vroegschoolse educatie (VVE) en schakelklassen.
- Maatschappelijk relevante gastlessen aanbieden over thema's als verslaving, financiële vaardigheden, politieke basiskennis, en zo meer.
- Een leescultuur bevorderen door samenwerking tussen bibliotheek en scholen op dit gebied te stimuleren.

4.2 Huisvesting

De gemeente is verantwoordelijk voor de onderwijshuisvesting.

Concreet:

- Rekening houden met het levensbeschouwelijk karakter en de identiteit van de school bij gebruikmaking van het vorderingsrecht op leegstaande lokalen;
- Zorg dragen voor kwalitatief goede onderwijshuisvesting, waarbij binnenklimaat, veiligheid en duurzaamheid prioriteit hebben;
- De onderwijsgebouwen zodanig inrichten, dat tegemoetgekomen kan worden aan een toenemende diversiteit van leerlingen als gevolg van passend onderwijs;
- Scholen voor regulier onderwijs ruimte bieden voor aanpassingen in de huisvesting vanwege passend onderwijs;
- Besluiten tot samenwerken of -gaan blijft bij scholen en hun besturen liggen;
- Een reserve aanleggen voor onderwijshuisvesting.

4.3 Onderwijsachterstand

De gemeente heeft een sturende en coördinerende rol bij de bestrijding van onderwijsachterstanden en gaat hierin voortvarend te werk. Laaggeletterdheid en taalachterstanden worden effectief aangepakt. Het bevorderen van leesgedrag onder jonge kinderen is hierbij een belangrijk middel.

Concreet:

- Beschikbare gelden voor VVE en schakelklassen ook daadwerkelijk aan het onderwijs ter beschikking

- stellen;
- Achterstanden vroeg in kaart brengen, bijvoorbeeld door een goede samenwerking tussen consultatiebureaus, peuterspeelzalen, kinderopvang en scholen;
- Kinderen die nog niet leerplichtig zijn geen onderwijs opdringen;
- Initiatieven om te komen tot schoolgebonden peuterspeelzaalwerk ondersteunen en faciliteren.

4.4. Brede School

De Brede School kan een goed instrument zijn voor het bestrijden van onderwijsachterstanden en het bevorderen van sociale cohesie in de buurt.

Concreet:

- Mogelijkheden binnen de Brede School voor een breed zorgnetwerk van ondermeer consultatiebureau, fysiotherapie en logopedie optimaal benutten;
- Geen dwang uitoefenen op scholen of instanties om te participeren binnen een Brede School;
- Niet inzetten als een verkapte vorm van kinderopvang.

4.5 Onderwijs en zorg

Sommige leerlingen hebben naast ondersteuning in het onderwijs ook aanvullende zorg nodig. Ze kunnen zich bijvoorbeeld fysiek of mentaal niet alleen redden op school. Onderwijszorgarrangementen regelen een combinatie van onderwijs en zorg op school.

Concreet:

- Inwoners die hierom vragen prompt helpen;
- Voldoende passend onderwijs op de scholen faciliteren;
- Aanbod afstemmen op de identiteit van leerlingen, ouders en school, niet alleen bij geïndiceerde, maar ook bij kortdurende zorg;
- De gemeente vervult een coördinerende, regionale rol voor alle leerlingen die op scholen in onze gemeente zitten.

Cultuur, recreatie en sport

Het karakter van de lokale samenleving geeft vaak herkenning en heeft een samenbindende functie. Mensen willen zichzelf kunnen zijn en die eigenheid ook delen met elkaar. Wij zien graag een samenleving, en niet een 'naast-elkaar-leving'. Cultuur en cultuurhistorie kunnen hierin een belangrijke rol spelen, evenals het verantwoord samen recreëren en sporten.

5.1 Cultuur

De beleving van cultuur heeft grote waarde. Het stimuleren van sociaal-culturele activiteiten en structuren kan hieraan bijdragen. In eerste instantie dienen culturele activiteiten voort te komen uit particuliere initiatieven, maar de gemeente vervult hierbij een stimulerende en ondersteunende rol. We bevorderen in de publieke ruimte kunstuitingen die zedig, smaakvol en passend zijn.

Concreet:

- Actieve of passieve deelname aan kunst en cultuur voor alle inwoners bevorderen;
- Scholieren in aanraking brengen met diverse cultuurvormen, waarbij we rekening houden met de identiteit van de scholen;
- De Bovenkerk als meest beeldbepalende monument van de stad in stand en beschikbaar houden in een staat, passend bij het karakter van een historisch kerkgebouw;
- Quintus, de instelling voor muziek en beeldende kunstonderwijs, voor de inwoners laagdrempelig houden;
- We subsidiëren alleen cultuuruitingen die niet strijden met Gods geboden;
- Subsidiebedragen houden we reëel, waarbij we nadrukkelijk de kosten tegen de baten afwegen, en niet bij voorbaat inzetten op de huidige hoogte van de subsidie;
- Bij cultuursubsidie afspraken voor co-financiëring als voorwaarde stellen, want cultuur waar niemand iets voor wil bijdragen, heeft geen waarde.

5.2 Cultuurhistorie

Naast cultuurbeleving is ook waardering van de cultuurhistorie erg belangrijk. De geschiedenis hangt uiteraard nauw samen met de lokale identiteit. Wij maken ons sterk voor het behoud en herstel van cultuurhistorische waarden. De gemeente schept mogelijkheden, ordent en beschermt binnen evenwichtige kaders.

Concreet:

- Cultuurhistorische waarden zoals archeologie en monumenten behouden en deze op de kaart zetten;
- Musea en archieven, als zichtbare dragers van de lokale geschiedenis, steunen;
- Cultuurhistorische waarden inzetten om de toeristische en recreatieve aantrekkingskracht van de gemeente te bevorderen;
- De Koggewerf herstructureren op basis van een reële begroting;
- De gevonden IJsselkogge exposeren op basis van een realistische begroting van de opbrengsten en tegen acceptabele kosten, die in verhouding zijn met de inkomsten.

5.3 Recreatie

Kampen is niet alleen een stad om te wonen en te werken, maar ook om te recreëren. Op dit gebied bestaat de gemeentelijke taak vooral in het scheppen van goede randvoorwaarden.

Concreet:

- Zorgen voor een goed voorzieningenniveau voor vrijwilligersverenigingen en recreatievoorzieningen die bij het karakter van de gemeente passen;
- Behouden en ontwikkelen van recreatieterrinen, zoals natuuren groengebieden;
- Verbeteren en realiseren van aantrekkelijke fietsen wandelroutes – bijvoorbeeld door het vervangen van het smalle pad tussen Kamperstraatweg en Roskam door een breed fietspad, en aanleg van een fietsbrug bij de sluis ingang Reevediep, om wandel- en fietsgebied bij d'Olde Zwarver met de Zande te verbinden;
- Bij het toelaten van nieuwe recreatievoorzieningen rekening houden met bestaande agrarische belangen;
- Over water bereikbaar houden van Kampen als nautische stad, ondermeer door meer aanmeerplekken langs de IJssel te realiseren;
- Het water bereikbaar houden om te beleven;
- Realiseren van meer veilige en schone strandjes aan de IJssel of haar armen, mogelijk gecombineerd met kleinschalige horeca, zoals een koffieof ijstentje;
- Weren van grootschalige horeca langs IJsselstrandjes, zoals grote restaurants met meerdere zalen, omdat dat niet past bij de natuurbeleving van een rivierstrandje.

5.4 Evenementen

Evenementen kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de levendigheid van de gemeente. We staan open voor gezellige activiteiten die de sociale cohesie bevorderen. Wel zijn duidelijke spelregels nodig, onder andere om overlast voor omwonenden te voorkomen.

Concreet:

- De eindtijd voor geluidsoverlast bij buitenevenementen op 23.00 uur stellen;
- De normering voor geluidsoverlast aanscherpen en

handhaven;

- Geen vergunningen verlenen voor evenementen met een verhoogd risico op drugsgebruik, overmatig alcoholgebruik en activiteiten die in strijd zijn met de goede zeden;
- Geen vergunningen afgeven voor evenementen op zondag;
- Indien mogelijk voor grootschalige evenementen uitwijken naar terreinen buiten de bebouwde kom;
- Ongestoorde kerkgang wordt tijdens de gehele zondag gegarandeerd, en niet alleen in de morgen.

5.5 Toerisme

Behalve recreatiemogelijkheden voor de eigen inwoners zijn ook goede faciliteiten nodig ter ondersteuning van het toerisme. Wij pleiten aantrekkelijke toeristische voorzieningen, maar nadrukkelijk met behoud van het eigen karakter en de zondagsrust. De aanwezigheid van een actueel toeristisch beleidsplan is van belang.

Concreet:

- Versterken van het eigen imago door toeristische evenementen die verwijzen naar de lokale cultuur en -historie;
- Actief op de kaart zetten van de stad Kampen als "De monumentenstad van het oosten".

5.6 Recreatieve sport

Recreatieve sport kan een positieve bijdrage leveren aan de vorming en gezondheid van de jeugd, aan de volksgezondheid in zijn algemeenheid en aan sociale verbanden. Veel vrijwilligers zijn op dit terrein actief, en ook ouders tonen vaak grote betrokkenheid.

Deze positieve aspecten van sport moet de gemeente onderkennen door goede faciliteiten en accommodaties te bieden. Ouderen en gehandicapten verdienen extra aandacht; niet alleen in het mogelijk maken van sport en beweging, maar ook in het bevorderen van sociale contacten. Vooral deze zogenaamde breedtesport is belangrijk voor onze gemeente als geheel. Topsport is geen kerntaak voor de gemeente. Het faciliteren daarvan zit de breedtesport in de weg. Daar komt bij dat we bezwaar hebben tegen het zondagse karakter die de beoefening van topsport vaak krijgt.

Concreet:

- Door kennismakingsprogramma's voor sport leerlingen stimuleren tot meer bewegen;
- Bij deze kennismakingsprogramma's ook aandacht besteden aan 'fair play': het stimuleren van sportief gedrag;
- Sportfaciliteiten en -accommodaties instandhouden;
- Tarieven van huur van sportaccommodaties aanpassen om inkomsten en uitgaven ten behoeve van sport meer in evenwicht te brengen;
- Het sportaanbod beter toegankelijk maken voor ouderen en gehandicapten;
- Streven naar evenwicht tussen gemeentelijke en particuliere bijdragen;
- Ontmoedigen en beperken van alcoholgebruik in sportkantines;
- Zondagssport niet subsidiëren.

Leefomgeving

Wij behoren zorgvuldig om te gaan met de natuur. Gods wereld moeten we bouwen en bewaren. Een schoon milieu, waaronder ook het openbaar groen en het water valt, verdient onze aandacht. Hier geldt het rentmeesterschap bij uitstek. Hoofdthema's op dit vlak zijn bijvoorbeeld het investeren in duurzame energiebronnen en het duurzaam inrichten van de leefomgeving.

6.1 Beheer van openbare ruimte

Groen bevordert de leefbaarheid van de gemeente. Het gericht inzetten van beplanting maakt het mogelijk om energie te besparen, geluidsoverlast te beperken en luchtkwaliteit te verbeteren. Hierbij is een kwalitatief goed niveau belangrijk, ook omdat groen sterk beeldbepalend is. Bij de inrichting van de openbare ruimte worden aspecten van verkeersveiligheid en sociale veiligheid in voldoende mate meegenomen, zodat onoverzichtelijke en onveilige situaties worden voorkomen.

Concreet:

- Inventariseren en beschermen van beeldbepalend groen;
- Ecologische diversiteit verbeteren door een evenwichtig groenplan met een brede diversiteit aan bomen en planten, waarbij rekening wordt gehouden met het scheppen en behouden van een leefomgeving voor insecten en vogels;
- Begraafplaatsen, parken, straten en groenstroken op een voor bewoners acceptabel niveau onderhouden;
- Solitaire, losse objecten — zoals windmolens — en bedrijventerreinen goed in het landschap inpassen;
- De overlast van hondenuitwerpsel bestrijden en hondentoiletten schoonhouden;
- Woonwijken aan de rand van kernen voorzien van een groene randzone, zoals de plannen voor de dorpsrandzones in IJsselmuiden;
- Bij de inrichting van groenstroken letten op de veiligheidsbeleving;
- Wijken divers bouwen en renoveren door groen en

woningbouw in balans te houden;

- Integraal technisch groen — bomen, struiken en groenwallen — inzetten bij bedrijventerreinen en langs doorgaande wegen om fijnstof te reduceren en een groenere, prettige leefomgeving te creëren.

6.2 Water

Water wordt een steeds belangrijker onderwerp voor gemeentelijk beleid. De overheid is verplicht een Waterplan op te stellen. Watersystemen en problemen van wateroverlast of verdroging houden doorgaans niet op bij een gemeentegrens. Samenwerken in de regio is dus het devies.

Concreet:

- Het groen- en oppervlaktewater zuiver houden;
- De gemeentelijke riolering op een goed niveau behouden;
- Natuurontwikkeling binnen de ecologische hoofdstructuur stimuleren;
- Landen tuinbouwgrond alleen opofferen wanneer er geen andere opties zijn;
- Recht doen aan de belevingswaarde van water in de woonomgeving;
- De culturele eigenheid van het landschap in stand houden;
- Bij het bouwen op lage plaatsen rekening houden met de ruimte die water neemt;
- Niet bouwen in de uiterwaarden.

6.3 Milieubeleid

Het milieubeleid vraagt om een integraal plan. In een dergelijk beleidsplan komen de kwaliteit van de openbare ruimte, duurzaamheid, geluid, licht en afvalstoffenbeleid aan de orde. De gemeente Kampen dient zelf het goede voorbeeld te geven in zaken als energiebesparing en CO2-reductie.

Ook voor energievervuiling geldt: de vervuiler betaalt. Wij zijn immers rentmeester. Wel is het noodzakelijk dat de investeringen op economisch verantwoorde wijze gebeuren.

Concreet:

- Vervuiling en uitputting van grondstoffen voorkomen door duurzaam te bouwen;
- Overtollige warmte of energie die vrijkomt in industrie of tuinbouw slim benutten, bijvoorbeeld in huishoudens;
- De bouw van energieneutrale woningen stimuleren, zodat het mogelijk wordt om in de toekomst woningen zonder gasaansluitingen te realiseren;
- Bestaande woningbouw en bedrijven stimuleren om energiebesparende maatregelen te nemen;
- Een actief beleid voeren om flora en fauna nieuwe impulsen te geven;
- Regenwater afkoppelen van het riool en in het grondwater leiden.

6.4 Duurzaamheid

Via de regionale energiestrategie (RES) is de gemeente een uitvoerend onderdeel van het nieuwe duurzaamheidsbeleid. Dat vraagt om een goed overwogen, integrale aanpak, waarbij we ambitie en haalbaarheid met elkaar combineren. We letten er daarbij op dat ruimte maar één keer gebruikt kan worden, en we sluiten aan bij de kracht van inwoners en bedrijven in onze gemeente.

Concreet:

- We stimuleren zonnepanelen bij particulieren en bedrijven;
- Zonneparken weren we liever – de zon schijnt overal, terwijl landbouwgrond schaars is, waarom we zonnepanelen liever op daken of op marginale gronden zien;

- We houden rekening met voldoende ruimte op het elektriciteitsnet, waarbij we zorgen dat al te geconcentreerde opwekking van energie geen onevenredig groot beroep op de beschikbare capaciteit doen;
- We zetten windenergie in als bruikbare bouwsteen in de RES, waarbij we aantasting van het landschap en overlast voor omwonenden zoveel mogelijk tegengaan;
- Geothermie wordt in de Koekoekspolder al ingezet, en we onderzoeken of deze energiebron breder toepasbaar is om duurzaam warmte of electriciteit te leveren, ook voor woningen;
- We staan ook open voor andere energiebronnen, onder de voorwaarden dat ze uitstootneutraal, economisch rendabel, veilig en passend in het landschap te realiseren zijn.

6.5 Afvalstoffenbeleid

Het afvalstoffenbeleid is belangrijk om verloedering van de openbare ruimte tegen te gaan. Inwoners en bedrijven moeten zich bewust worden van de geweldige productie van afval. De vervuiler betaalt. Vanzelfsprekend is er goed toezicht op de naleving van de regels.

Concreet:

- Optimale scheiding van afvalstromen stimuleren;
- Bij hoogbouw en winkelcentra milieuparkjes inrichten, waar glas, papier, textiel, blik en kunststof ingeleverd worden;
- Het inzamelen van oud papier door verenigingen en stichtingen stimuleren;
- Een goed serviceniveau tegen aanvaardbare kosten realiseren;
- Voorzien in een regeling waarin gezinnen met kinderen onder de twee jaar, en mensen met veel medisch afval, tegemoet worden gekomen in de afvalstoffenheffing.

6.6 Verkeer

Het verkeer zal voortdurend aandacht blijven vragen. Het aantal auto's groeit nog steeds. De bestaande lokale en regionale wegen kunnen de groei doorgaans niet

aan. Verkeersstromen worden waar mogelijk buiten de kernen om geleid. Het openbaar vervoer moet op peil blijven of verbeterd worden. Kampen is een echte fietsstad en moet dat blijven. Met de grote opkomst van de elektrische fiets is het goed hier extra aandacht aan te schenken.

Concreet:

- Extra lange vrachtauto's uit de bebouwde kom weren;
- Een doorgaande lobby voeren bij de provinciale Staten en het Rijk over het snel verbreden van de N50 tot bij Zwolle, om zo de veiligheid en de doorstroming verder te verbeteren;
- Klachten over voet- en fietspaden snel aanpakken;
- Bevorderen van de verkeersveiligheid door te investeren in verkeerseducatie;
- Bevorderen van de bereikbaarheid per fiets en te voet van de Kamper binnenstad;
- Goede aansluitingen in het openbaar vervoer bepleiten en faciliteren;
- Nieuwe woonwijken en bedrijventerreinen zo snel mogelijk op het openbaar vervoer en het fietspadennetwerk aansluiten;
- Parkeerplaatsen voor vrachtauto's en grotere bedrijfsauto's faciliteren waar dat ruimtelijk past;
- Investeren in voldoende gratis parkeergelegenheid op centrale plaatsen aan de randen van de binnenstad.

Concreet:

- Speelvoorzieningen voor kinderen goed spreiden en burgers hierbij betrekken, bijvoorbeeld via een speeltuinvereniging;
- Speelplaatsen afstemmen op diverse doelgroepen en leeftijden;
- Bij de inrichting van een speelplaats en de keuze van speeltoestellen rekening houden met minder valide kinderen;
- De veiligheid van speelplaatsen bevorderen en misbruik door hangjongeren voorkomen;
- Met wijken buurtverenigingen afspraken maken over gezamenlijk beheer en toezicht;
- Voorzieningen voor ontmoeting en beweging voor ouderen realiseren.

6.7 Speelplaatsenplan

Via een speelplaatsenplan kunnen speelterreinen en speeltoestellen op een goede manier over de gemeente worden verdeeld. Wij willen in een dergelijk plan rekening houden met voldoende spreiding binnen de kernen en wijken, waardoor het mogelijk is dat kinderen op korte loopafstand kunnen spelen en bewegen. Voor de opgroeiende jeugd worden plaatsen aangewezen die bestand zijn tegen vandalisme. Voor ouderen worden voorzieningen voor ontmoeting en beweging gerealiseerd. Bij de inrichting van de omgeving wordt vooraf rekening gehouden met het aanleggen van speelplaatsen voor kinderen en beweegplaatsen voor ouderen.

Ruimtelijke ordening en wonen

Het Bijbelse begrip van rentmeesterschap geeft richting aan onze kijk op ruimtelijke ordening. Daarbij gaat het om verduurzaming, en verantwoorde indeling van de openbare ruimte, in het besef dat er grenzen aan de groei zijn. Door de decentralisatie van taken naar lagere overheden worden de verantwoordelijkheden voor de gemeente steeds groter.

7.1 Omgevingsvisie

We pleiten voor een integrale langetermijnvisie op de ruimtelijke omgeving. Hierin moeten volkshuisvesting, werkgelegenheid, economie, natuur en recreatie afgewogen in beeld worden gebracht. Bij uitbreiding van de gemeente Kampen of andere dorpskernen, worden eerst de inbreidingsmogelijkheden bekeken. Voorbeeld hiervan zijn het Sonnenbergkwartier en de Slenke Es in IJsselmuiden.

Concreet:

- Aandacht voor diversiteit en leefbaarheid in de wijken;
- Ontwikkelingsmogelijkheden scheppen voor diversiteit van de werkgelegenheid;
- De ecologische structuur versterken en behouden;
- Voldoende ruimte laten voor waterberging en oppervlaktewater;
- Ontspanningsmogelijkheden realiseren voor kinderen en volwassenen;
- Openbare voorzieningen en onderwijs realiseren;
- Bij nieuwbouw van bedrijven en woningen inbreiding en herstructurering prefereren boven uitbreiding.

7.2 Binnenstadvisie

Om de binnenstad voor zowel wonen als werken aantrekkelijk te maken, dient een aantal elementen uit de Binnenstadvisie voortvarend ter hand genomen te worden. De binnenstad is er om te wonen, werken, ondernemen en ongestoord te kerken. Daarnaast is er ook ruimte voor toerisme.

Concreet:

- Aandacht voor wonen en kerken, naast toerisme en werken;
- Meer permanente bewoning stimuleren, en splitsing van woningen in kamers voor individuele huur of zogenoemde zorgwoningen in de binnenstad ontmoedigen;
- De binnenstad heeft geen hoofdfunctie als evenemententerrein, en er vinden alleen evenementen plaats die passen bij het karakter van een binnenstad;
- Omdat de binnenstad geen evenemententerrein is, wordt de Burgel niet bevaarbaar gemaakt.

7.3 Omgevingswet

De nieuwe Omgevingswet gaat in op 1 Januari 2022. Die biedt een kans om lokale beleidsruimte te ontwikkelen. Initiatiefnemers krijgen meer verantwoordelijkheid, met als doel om meer draagvlak voor nieuwe bouwontwikkelingen te vinden. Vooraf krijgen initiatiefnemers heldere kaders mee, zodat verrassingen achteraf voorkomen kunnen worden. Bij grootschalige ontwikkelingen, zoals bedrijventerreinen, is regionale samenwerking een belangrijke voorwaarde. Als rentmeesters willen we altijd zuinig omgaan met de open ruimte: die kan maar één keer uitgegeven worden.

Concreet:

- Samen met de inwoners werken aan een Omgevingsvisie;
- Welstandseisen waar mogelijk versoepelen, zonder cultuurhistorische aspecten aan te tasten;
- De uitbreiding van bedrijventerreinen koppelen aan revitalisering van bestaande terreinen.

7.4 Bestemming en welstand

Het bestemmingsplan legt de vormgeving van de ruimte vast, nu en in de nabije toekomst. Een goede afstemming met de provinciale omgevingsvisie, direct betrokkenen en belangenorganisaties kan het proces versnellen. Bij overdracht van taken aan de Regionale Uitvoeringsdienst IJsselland staat de klant centraal.

De afstand tussen bestuur en inwoner moet daardoor niet worden vergroot.

De welstandsnota schrijft voor waar bouwactiviteiten aan getoetst worden en is medebepalend voor de beleving van de openbare ruimte. De ruimtelijke ontwikkelingen moeten passen bij de historische en culturele waarden van de woon- leefomgeving.

Concreet:

- Bij het vaststellen van een nieuw bestemmingsplan duidelijk communiceren, betrokkenheid van onderaf stimuleren en draagvlak creëren;
- Functieverandering van agrarische gebouwen mogelijk maken voor aan het buitengebied gerelateerde of passende functies, om 'verrommeling' van het platteland te voorkomen;
- Bij overdracht van ruimtelijke taken het klantbelang vooropstellen en de afstand tussen bestuur en inwoner minimaliseren;
- Al het mogelijke doen om seksinrichtingen en coffeeshops te weren.
- Mogelijkheden binnen het bestemmingsplan afstemmen op het karakter en de grootte van de gemeente, omdat sommige dingen, waaronder bijvoorbeeld hoogbouw, niet passen bij het karakter van onze stad;
- De eigenheid van bestaande dorpskernen ondersteunen en borgen door krachtig en voortvarend bestemmingsbeleid, met voldoende ruimte voor passende, organische groei.
- Rekening houden met de identiteit en uitstraling van de woon- en leefomgeving;
- De welstandscommissie behouden.

7.5 Monumentenbeleid en archeologie

Kampen heeft een rijke geschiedenis. Deze geschiedenis komt tot uiting in de aanwezigheid van oude gebouwen met diverse bouwstijlen, archeologische vondsten en cultuurlandschap. Beeldbepalende bouwwerken, monumenten en de inrichting van het (cultuur-) landschap geven karakter aan een gemeente en het landelijk gebied. Het is belangrijk dat geschiedenis onderwezen wordt en cultuurhistorische waarden behouden blijven voor de toekomst.

Concreet:

- Beschrijven en ontwikkelen van integraal erfgoed, zoals beeldbepalende gebouwen, monumenten, bodemschatten en cultuurlandschappen;
- Een kerkenvisie opstellen om de monumentale kerken in onze stad te bewaren en te benutten als cultureel erfgoed in onze stad;
- Inventariseren van de mogelijkheden om monumentwaarden van het interieur te beschermen, met inachtneming van subsidiemogelijkheden en blijvende bruikbaarheid;
- De hoogte van eenmalige en doorlopende kosten van monumentbeleid en archeologie tegen het ambitieniveau blijven afwegen en in balans houden;
- Cultuurhistorische verenigingen ruimhartig ondersteunen uit de gemeente;
- Cultuurhistorisch erfgoed behouden door middel van herbestemming;
- In oude en authentieke wijken en straten alleen restaureren of historiserend terugbouwen.

7.6 Woningbouw en leefmilieu

Een aantrekkelijke gemeente kenmerkt zich door variatie in woon- en leefmilieu. Er moeten verschillende woningen staan: sociaal, middelduur en duur. Evenwicht in het woningaanbod is belangrijk; dit is te bereiken door vraaggericht in plaats van aanbodgericht te bouwen. Mede door verschillende bouwstijlen krijgt een gemeente karakter. Het is mogelijk om via bestemmingsplannen en grondexploitaties hierin sturend en faciliterend op te treden. In de Woonvisie wordt het woningbouwbeleid geformuleerd en op grond daarvan worden prestatieafspraken met woningcorporaties gemaakt.

Concreet:

- Woningbouw versnellen om aan de vraag van huidige bewoners te voldoen, met name in de kernen en aan beide zijden van de IJssel;
- Voldoende starterswoningen garanderen en de beschikbaarheid van voldoende startersleningen borgen;
- Voorzien in voldoende aanbod van woningen voor gezinnen;
- Zorgen voor voldoende levensloopbestendige woningen en seniorenwoningen, dichtbij voorzieningen;
- Samen met woningbouwcorporaties de doorstroming op de woningmarkt stimuleren;
- De mogelijkheid van mantelzorg in woningen of bijgebouwen opnemen in bestemmingsplannen;
- Bij de ontwikkeling van inof uitbreidingslocaties nagaan hoe duurzaamheid bereikt kan worden;
- Bij uitbreidingslocaties aansluiten bij bestaande bebouwing.

7.7 Nieuwe grootschalige woonwijken

In grootschalige woonwijken dienen voldoende basisvoorzieningen gepland te worden. Bij woningbehoefteonderzoek bij nieuwbouw wordt niet alleen gekeken naar de vraag of potentiële kopers willen kopen, maar ook naar de vraag of potentiële kopers kunnen kopen. Bij een reëel tekort aan planvoorraad en voldoende basis op grond van woningbehoefteonderzoek, worden stappen gezet om te komen tot een nieuwe, grootschalige uitbreiding.

Concreet:

- Woningbouwontwikkeling doen aansluiten op bestaande woningbouw;
- Evenwichtig bouwen in verschillende prijsklassen;
- Bouwen op basis van lokale behoefte;
- In de vrije sector meer en ruimere kavels realiseren, waarop eigenaren eigentijdse woningen kunnen bouwen, zodat er een levendig gevarieerd woongebied ontstaat met een wervend karakter;
- Bij onteigening worden de eigenaar en eventueel andere gedupeerden volledig schadeloos gesteld, ook voor de inkomsten, die zonder de onteigening

in de nabije toekomst naar redelijke verwachtingen zouden zijn genoten, waarbij tijdelijk gebruik van gronden om niet in onderhandelingen kan worden bedongen, maar altijd gebonden wordt aan een maximale termijn.

7.8 Huisvesting arbeidsmigranten

Ook in onze gemeente zijn arbeidsmigranten werkzaam. In veel gevallen laat hun huisvesting te wensen over. Soms zitten arbeidsmigranten met te veel mensen in een woning of verblijf. Zowel werkgevers als gemeenten hebben hier een verantwoordelijkheid. Het is zaak om mogelijkheden te creëren voor passende huisvesting op locaties met voldoende voorzieningen.

Concreet:

- Bedrijven en gemeente zorgen samen voor een aanvaardbare kwaliteit van het wonen leefklimaat voor zowel de gehuisveste arbeidsmigranten als voor de directe omgeving;
- De kwaliteit van de huisvesting verplichten minimaal overeen te komen met de inrichtingsen maatvoeringseisen uit het keurmerk Stichting Normering Flexwonen (SNF), het Agrarisch Keurmerk Flexwonen (AKF) of een gelijkwaardig keurmerk;
- De verblijfsbieder verplichten tot beschikken over een exploitatievergunning, om adequaat beheer en de leefbaarheid voor de omgeving te waarborgen;
- Inzet van een verantwoordelijke verblijfsbeheerder verplichten;
- Arbeidsmigranten die op een huisvestingslocatie verblijven verplichten registreren in een gemeentelijk nachtregister;
- Handhaven op illegale huisvesting, als voldoende gecertificeerde huisvesting aanwezig is.

7.9 Havens en industrieterreinen

De bereikbaarheid van het industrieterrein langs de N50 staat onder druk. Een goede bereikbaarheid en een goede infrastructuur zijn van belang voor de werkgelegenheid. Daarom krijgt bereikbaarheid van havens en industrieterreinen prioriteit.

Nieuwe havenen bedrijventerreinen zijn pas bespreekbaar als opwaarderen van bestaande locaties niet haalbaar zijn. Havens houden we beschikbaar voor watergebonden activiteiten, en dit leggen we contractueel vast. Bij nieuwe uitgifte geschonden natuurwaarden worden ruimhartig gecompenseerd.

Concreet:

- Inzetten op opwaarderen van de N50 tot A50;
- Inbreidings- en herontwikkelingsmogelijkheden eerst uitputten voor tot uitbreiding over te gaan;
- Voorzieningen scheppen volgens behoefte op de korte termijn, zodat jarenlang stilliggende bouw wordt voorkomen;
- Inzetten op duurzame uitbreiding, waarbij we letten op uitstoot en ecologische effecten, en schade ruimhartig compenseren.
- Ruimte en voorzieningen die voor een bepaalde sector zijn geschapen, voor die sector inzetten, waarbij we denken aan kaderuimte, maar ook ruimte op het stroomnet.

7.10 Agrarische sector

De agrarische sector neemt een belangrijke plaats in onze gemeente in. Ze is verantwoordelijk voor het bewaren van een groot deel van het landschap, en is daarmee beheerder van een deel van Gods schepping in onze gemeente. Dat is een belangrijke taak.

Daarmee is de agrarische sector al lang een essentieel onderdeel van de regionale economie. Toch staat deze sector door diverse (markt)omstandigheden onder druk. Dit heeft tot gevolg dat agrariërs stoppen of naar functieverbreiding zoeken. Wij zien het belang van een vitale agrarische sector, ook om verpaupering van het platteland te voorkomen. Daarom moeten er mogelijkheden zijn om binnen de agrarische sector functieverbreiding toe te staan. Deze moet passen bij de oorspronkelijke hoofdfunctie en mag niet leiden tot aantasting van de landschapskwaliteit.

Breed geldt dat voor landbouwbedrijven aan beide zijden van de IJssel. De gemeente kan voor hen een rol spelen als ambassadeur, door streekproducten op de kaart te zetten. Daarnaast kan ze in haar rol als vergunningsverlener de bedrijven helpen om in een veranderende wereld een gezond en vitaal bedrijf te blijven voeren, en de toekomst het hoofd te bieden met

een gezond perspectief. Als daar veranderingen voor nodig zijn, dan moeten die natuurlijk van twee kanten komen.

Bijzonder is de rol die de gemeente speelt op het Kampereiland. De hoogte van de pachtprijs is wat ons betreft reëel en passend bij de marktomstandigheden. Het moet voor agrariërs mogelijk zijn om een eerlijke boterham te verdienen. Dat hoeft niet te betekenen dat er nooit iets verandert, in tegendeel: om de omstandigheden het hoofd te bieden, kan het nodig zijn de bedrijfsvoering te veranderen als het rendement daardoor verbetert. We rekenen hierbij op de flexibiliteit en vindingrijkheid van de agrariërs zelf. Als tuinbouwgebied noemen we de Koekoekspolder. Dat gebied is van groot belang voor onze gemeente, als een unieke bron van werkgelegenheid en een waardevolle economische diversificatie van de regio. Voor het karakter van het gebied is het van belang dat we onze ondernemers daar blijven steunen. Dat betekent dat we landbouwgrond daar voor de landbouw behouden, en geen zonneparken maken waar glastuinbouw gepland stond. Ook betekent dat, dat we op het elektriciteitsnet in overleg met beheerder Essent ruimte laten voor uitbreiding van de glastuinbouw. Zonodig maken we dan zon voor ruimte op daken of op marginale gronden, bijvoorbeeld langs wegen of bedrijventerreinen, en behouden we zo ruimte op het net voor onze ondernemers in de Koekoek.

Er komt steeds meer druk op de ruimte in de gemeente te staan. De vraag naar woningen neemt toe, en ook voor de energietransitie is veel ruimte nodig. Daarbij mag pas in laatste instantie naar landbouwgronden gekeken worden. Renovatie, inbreiding, gebruik van marginale gronden en daken, ombestemming van onbenutte stroken of percelen komen eerst. Het is niet de bedoeling dat de agrarische sector het kind van de rekening wordt.

Concreet:

- Bestaande agrarische ondernemers krijgen, binnen de kaders en regelgeving, ruimte om te ondernemen en te vernieuwen;
- Regelingen opstellen voor herbesteding van voormalig agrarische gebouwen, zoals voor opslag of lichte industrie;
- De rentmeester van de Stadserven naar draagvlak

doen zoeken onder de pachters voor het pachtbeleid;

- Agrariërs stimuleren en faciliteren wanneer zij de instandhouding van (open) landschap op zich nemen, bijvoorbeeld door zorgboerderijen, landschapsbeheer e.d., omdat dit een belangrijke impuls kan geven voor het verbeteren en verduurzamen van het landschap;
- Duurzaamheid stimuleren, door ruimte te maken voor kleine windmolens bij bedrijven, en andere initiatieven te faciliteren;
- Agrarische bestemmingen hergebruiken om 'verrommeling' tegen te gaan, bijvoorbeeld door het introduceren van plattelandswoningen, zodat de kwaliteit van de leefomgeving in het buitengebied verbetert;
- Niet-grondgebonden nevenactiviteiten bij bestaande agrarische bedrijven in beperkte mate mogelijk maken ter versterking van de economische positie;
- Gronden en infrastructuur in de Koekoek beschikbaar houden voor de glastuinbouw, zodat gezonde groei mogelijk blijft.
- Nieuw benodigde ruimte voor wonen of energie komt pas in laatste instantie uit agrarische gebieden.

7.11 Ruimte voor begraven

Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente om te zorgen dat er voldoende en gepaste gelegenheid is om te begraven, voor alle inwoners van de gemeente.

Concreet:

- Grafrechten betaalbaar houden voor iedereen, door tarieven te stellen waar de gemeente niet op verdient;
- Algemene begraafplaatsen goed onderhouden, en de dienstverlening rondom begraafplaatsen en begrafenissen op peil houden.
- Uitbreiden van begraafplaatsen binnen de bebouwde kom.
- Weren van losse begraafplaatsen in de natuur.
- De gemeente maakt het mogelijk om grafrechten te kopen voor onbepaalde tijd.

Financiën en risico's

Voor de uitvoering van het beleid zijn financiële middelen nodig. Middelen die worden verkregen door uitkeringen van het Rijk of via belastingheffing door de gemeente zelf. Gemeentefinanciën zijn gemeenschapsgeld. Dat moet verantwoord besteed worden. Enerzijds verantwoord. Dat betekent: besteden aan de juiste doelen, tegen een prijs die niet hoger is dan noodzakelijk. Anderzijds besteden. Dat betekent: dat we geld ook werkelijk uitgeven. Het opbouwen van reserves doen we alleen als het nodig en verstandig is. Reserves opbouwen is geen doel op zich.

8.1 Het huis op orde

Ook in financiële zin behoort een gemeente er voor te zorgen het huis op orde te hebben. Dat betekent inzicht hebben in wat nodig is voor een solide begroting.

Concreet:

- Beheerplannen die inzicht geven in onderhoudskosten om alle kapitaalgoederen op het vastgestelde kwaliteitsniveau te houden;
- Kritische evaluatie van lopende uitgaven;
- De reservepositie is voldoende om mogelijke risico's op te vangen.
- Rapportage en begroting worden helder, leesbaar en transparant weergegeven, zodat resultaten inzichtelijk blijven en er verantwoording afgelegd wordt voor bestede middelen.

8.2 Risicomanagement

Het huis op orde betekent ook inzicht hebben in alle risico's. Jaarlijks worden alle risico's, zowel conjuncturele als beleidsmatige, in beeld gebracht.

Het gaat hierbij om:

- De grootte van de risico's en de kans dat een risico zich voor doet.
- Datgene wat gedaan moet worden om de risico's te voorkomen of de effecten af te zwakken.

De mogelijke gevolgen hiervan voor de gemeentelijke financiën vragen om een strategische visie voor de komende beleidsperiode en voor de lange termijn.

8.3 Financieel beleid

De gemeente moet een heldere, inzichtelijke en degelijke begroting hebben. Daarbij leiden gaten in de gemeentebegroting niet tot een automatische verhoging van de belastingen. In plaats daarvan kijken we eerst naar waar we verspilling tegen kunnen gaan, waar we onze uitvoering kunnen versoberen, welke subsidies eigenlijk niet nodig zijn. Pas daarna gaan we kijken naar het versoberen van regelingen. En dan pas naar de belastingen.

Concreet:

- Een structureel sluitende begroting;
- Bezuinigen voor lastenverzuwaren, dus terughoudend zijn met lastenverzwaringen;
- De breedste schouders dragen de zwaarste lasten, zodat lasten rechtvaardig verdeeld worden;
- We snijden liever in de eigen organisatie dan in regelingen voor inwoners.
- Een publieksvriendelijke versie van de begroting publiceren;
- Verhoging van ozb en andere lasten alleen inzetten ten gunste van een hoger voorzieningenniveau;
- Tarieven van rioolrecht, afvalstoffenheffing kostendekkend houden;
- De hoogte van de grafrechten dienen zodanig te zijn dat het voor iedereen mogelijk is om begraven te worden;
- Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen voor inwoners met een laag inkomen.

8.4 Subsidiebeleid

Subsidiëren van organisaties, verenigingen of instellingen is bedoeld om doelstellingen die van publiek belang zijn te ondersteunen.

Concreet:

- Het identiteitsgebonden zijn van de subsidieontvanger is geen reden tot, maar zeker ook geen belemmering voor subsidieverlening;
- Subsidies hebben een aanvullend karakter en zijn nooit het hoofdaandeel van de bekostiging, want een activiteit waar niemand voor wil betalen heeft geen waarde;
- Doelstelling en activiteiten van de subsidieontvanger moeten passen binnen het karakter van de gemeente, de goede zeden en de zondagsrust.

- Meldingen en klachten worden vlot behandeld, en er wordt helder gecommuniceerd wat de gemeente aan een probleem kan en gaat doen;
- Bereikbaarheid bevorderen in taalgebruik en houding.
- Openingstijden verbreden, zodat mensen met vaste werktijden op meerdere momenten in de week bij de gemeente terecht kunnen;
- Als bij telefonisch contact een medewerker niet beschikbaar is, wordt er uiterlijk de volgende werkdag teruggebeld;
- Bij participatietrajecten worden vooraf duidelijke kaders gesteld en de verwachtingen reëel gehouden.

8.5 Bestuur en inwoner

De gemeente is er voor haar inwoners. Dat betekent dat ze betrouwbaar, solide en voorspelbaar moet zijn. De gemeente staat in nauw contact met de samenleving en is dienstbaar.

Waar mogelijk worden inwoners betrokken bij grote veranderingen die hen aangaan. Deze betrokkenheid is groter dan alleen het informeren. De wijze van participatie en de kaders stellen we van te voren vast.

Concreet:

- Een betrouwbare partner zijn, dus zeggen wat je doet en doen wat je zegt;
- Een dienstbare houding aannemen, dus werken voor en met inwoners;
- Dienstverlening afstemmen op de inwoner en zijn beschikbaarheid en mogelijkheden, en niet die van de ambtelijke organisatie – dat gaat bijvoorbeeld mis als mensen een ochtend vrij moeten nemen om een nieuw rijbewijs op te halen;
- De ombudsman of -vrouw Sociaal Domein behouden als spreekbuis van inwoners die zich niet gehoord voelen door of zelfs machteloos staan tegenover de gemeente;
- Wijkverbinders onder de aandacht brengen en in blijven zetten om mensen binnen de dienstverlening van de gemeente de weg te wijzen;